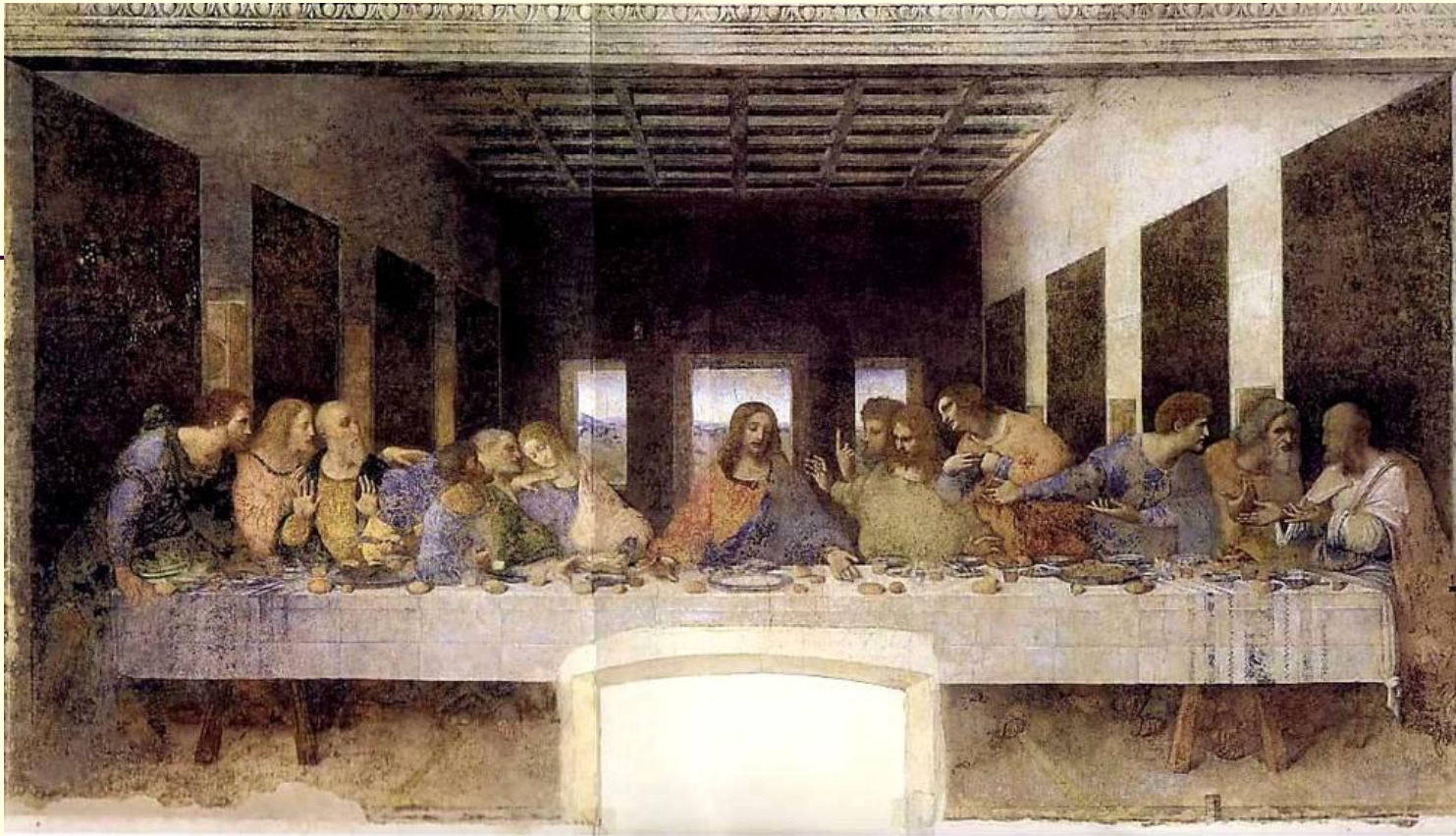

ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ (LEONARDO DA VINCI)

Леонардо да Вінчі

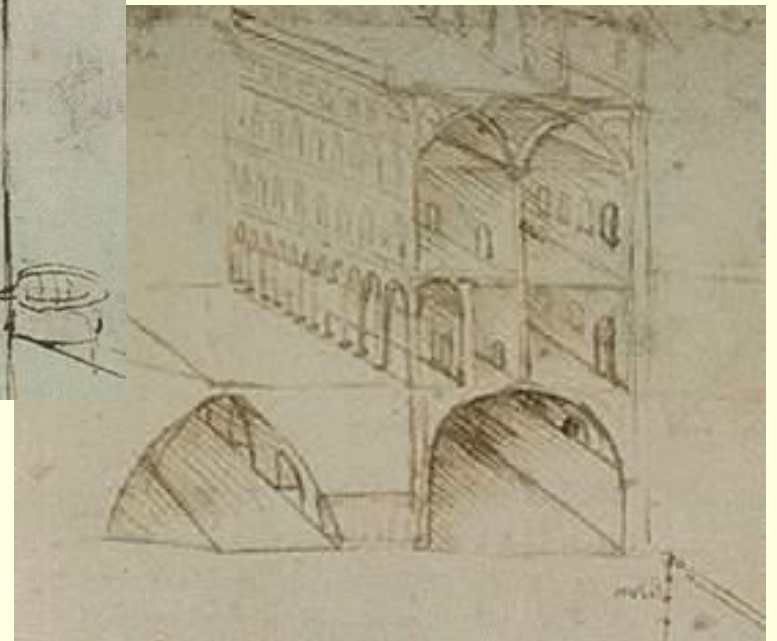
- Леонардо да Вінчі — історичний живописець, скульптор, архітектор, вчений та інженер епохи Відродження. Народився 15 квітня 1452 р. біля Флоренції, у сім'ї багатого нотаріуса. Леонардо да Вінчі створив гармонічний образ людини, який відповідав гуманістичним ідеалам, тим самим, від підсумував досвід кватроченто (період Раннього Відродження в Італії) і заклав основи мистецтва Високого Відродження. Склався як майстер, навчаючись у Андре дель Верроккьо (1467-72). Методи роботи у флорентійській майстерні кватроченто, де художня практика була з'єднана з технічними експериментами, а також зближення з астрономом П.Тосканеллі сприяли зародженню наукових інтересів юного Леонарда да Вінчі.

- У ранніх творах Леонардо да Вінчі розвиває традиції кватроченто, підкреслюючи плавну об'ємність форми м'якою світлотінню, іноді оживлюючи обличчя мало помітною посмішкою; у композиції “Поклоніння волхвів” (1181-82, не закінчена, підмальовка — в Уффіці) він, перетворює релігійний сюжет у дзеркало різноманітних людських емоцій, розробляючи новаторські методи малюнку. Фіксуючи результати без чисельних спостережень в начерках, ескізах і натурних студіях, виповнених у різних техніках (олівець, срібний олівець, сангіно, перо та інші), Леонардо да Вінчі добивається великої гостроти в передачі міміки обличчя, а фізичні особливості і рухи людського тіла приводить в ідеальну відповідність з духовною атмосферою композиції.

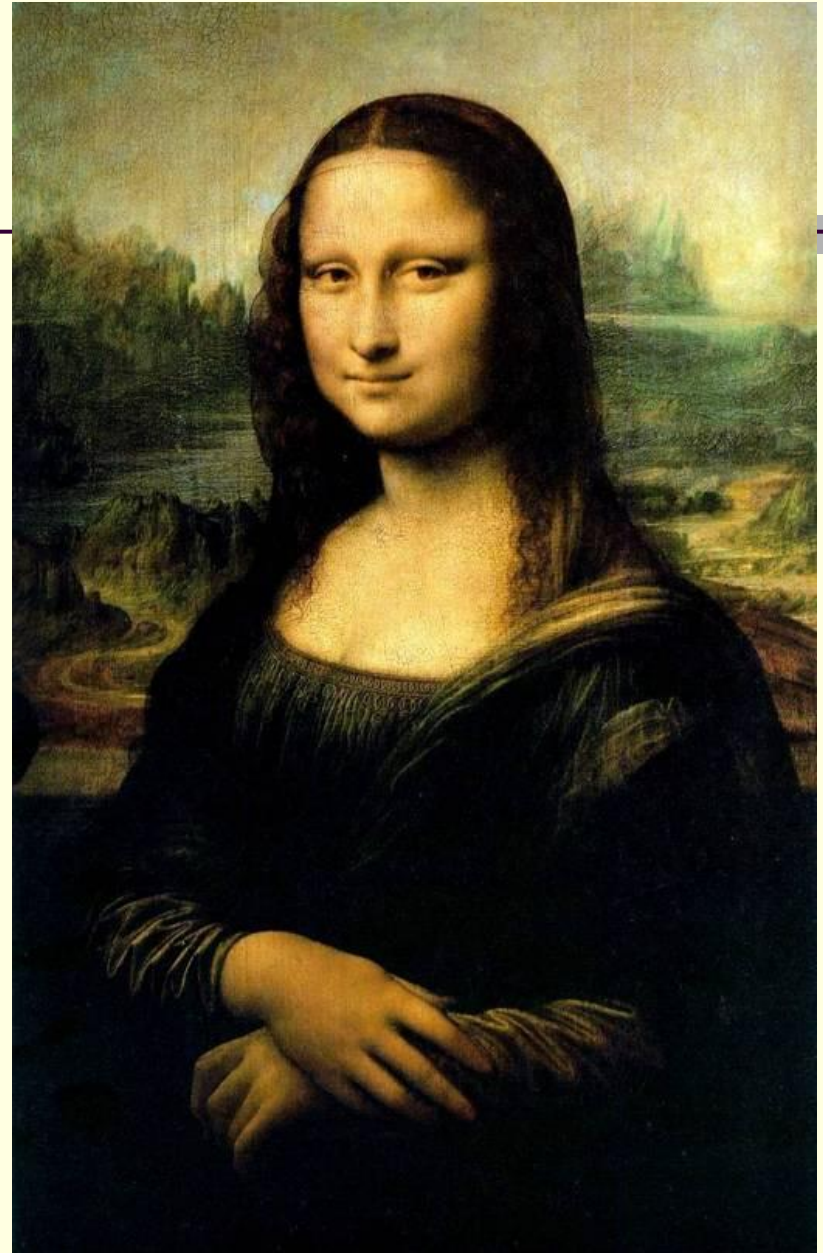

- В трапезній монастиря Санта-Марія Делла Грація Леонадо да Вінчі створює “Тайну вечерю”. “Тайна вечеря” знаменує одну із вершин розвитку всього європейського мистецтва.
- Займаючись архітектурою, він розробляє різні варіанти ідеального міста і центрально-купольного храму.

Проект міста-споруди від Леонардо. *Manuscript B, folio 39 r.*

- У портреті Монни Лізи (або “Джоконди”, 1503, Лувр) образ багатой міщанки представлений втіленням піднесеного ідеалу жіночості, який не втратив при цьому інтимно-людської краси. Важливим елементом композиції виступає комічний пейзаж.

- Як учений та інженер Леонардо да Вінчі збагатив проникаючими дослідженнями майже всі області науки того часу, розглядаючи свої замітки і малюнки як підготовку до гігантської енциклопедії людських знань. Скептично ставлячись до популярного на той час ідеалу ученого-ерудита, Леонардо да Вінчі був найбільшим яскравим представником нового заснованого на експерименті мистецтвознання.
- Особливу увагу Леонардо да Вінчі приділяв механіці, називаючи її “раєм математичних наук” і бачачи в ній головний ключ до таємниць світознання. Він зробив спроби встановити коефіцієнти тертя і ховзькості вивчав опір металів, займався гідравлікою. Численні гідротехнічні досліді допомогли Леонарду правильно писати рівновагу рідини у посуді.

- Любов до моделювання приводила Леонардо да Вінчі до геніальних конструктивних здогадів, які набагато випередили епоху. До таких належать начерки проектів металургійних печей і прокатних станів, ткацьких станків, друкарських, деревообробних, землеробних та інших машин, підводного човна і танка, а також розроблені після ретельного вивчення польоту птахів, конструкції літальних апаратів і парашута.
- Зібрані Леонардо да Вінчі спостереження над впливом прозорих та напівпрозорих середовищ на забарвлення предметів, відображені в його живописі, призвели до утвердження у мистецтві Високого Відродження принципів повітряної перспективи. Універсальність оптичних законів була зв'язана для нього з уявленням про однорідність Всесвіту, він був близький до створення геліоцентричної системи, вважаючи Землю “точкою в світоутворенні”.

- Вивчаючи стійкість людського ока Леонардо да Вінчі висловив правильні догадки про природу біокулярного зору. В анатомічних досліджах його узагальнюючи результати розписів, в деталізованих малюнках заклали основи сучасної наукової ілюстрації, йшовши від простої інвентаризації органів до вивчення функції, він, розглядаючи організм, як зразок природної механіки” Леонардо да Вінчі вперше описав ряд кісток та нервів, висловив пропозиції про антагонізм м’язів, особливу увагу приділяв проблемам ембріології і порівняльної анатомії. У досліджах з виділенням різних органів у тварин Леонардо да Вінчі прагнув ввести дослідницький експериментальний метод у біологію. Він вперше став розглядати ботаніку, як самостійну біологічну дисципліну, виділяючи і тут структурно-функціональні моменти. Він дав опис листорозміщенню, геліотропізму і геотропізму, кореневому тиску та руху соків рослини.

- Леонардо да Вінчі помер 2 травня 1519 р, у замку Клу, біля Амбуаза, Турень, Франкція. Можна сподіватись, що не всі ще документи знайдені, не всі введені у науковий кругообіг. Лише в тридцяті роки ХХ ст. ми дізналися точну дату народження, а ще двадцять років потому був знайдений турецький переклад листа Леонардо до султана Баязида II з проектом грандіозного мосту через Босфор.
- Говорячи про природну необхідність законів мінеральної дії і „розумне оснащення” природи, Леонардо да Вінчі поступово виключав зі своїх теорій ідею про Бога. Невтомний учений — дослідник і геніальний художник Леонардо да Вінчі залишився символом епохи, “яка потребувала титанів і яка породила титанів за силою думки, любові та характеру, за багатосторонністю та вченістю”.

20 ЦІКАВИХ ФАКТІВ ПРО ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ:

- Леонардо народився в родині багатого нотаріуса і землевласника П'єро да Вінчі, його матір'ю була проста селянка Катерина. Він одержав непогану домашню освіту, однак йому не вистачало систематичних занять грецькою і латиною.
- Він віртуозно грав на лірі. Коли в суді Мілана розглядалася справа Леонардо, він фігурував там саме як музикант, а не як художник чи винахідник.
- Є підстави вважати, що Леонардо був гомосексуалістом. Коли художник вчився в майстерні Вероккіо, його звинуватили в домаганні до хлопчика, що позував йому в його роботах. Суд виправдав його
- За однією з теорій, Мона Ліза посміхається від усвідомлення таємниці для усіх своєї вагітності.
- За іншою версією, Джоконду розважали музиканти і клоуни в той час, як вона позувала художнику.

- Є ще одна теорія, відповідно до якої, “Мона Ліза” — це автопортрет Леонардо.
- Леонардо, як відомо, не залишив жодного автопортрету, який би міг йому бути однозначно приписаний. Учені засумнівалися в тім, що знаменитий автопортрет сангіной Леонардо (традиційно датується 1512-1515 роками), що зображує його в старості, є таким. Вважають, що, можливо, це всього лише етюд голови апостола для “Таємної вечері”. Сумніви в тім, що це автопортрет художника, висловлювалися з XI століття, останнім їх висловив недавно один з найбільших фахівців по Леонардо, професор П’єтро Марані.
- Вчені Амстердамського університету і фахівці зі США, вивчивши загадку посмішки Джоконди за допомогою нової комп’ютерної програми, розгадали її склад: за їхніми даними, вона містить 83% щастя, 9% зневаги, 6% страху і 2% злості.
- Білл Гейтс за 30 млн доларів у 1994 році придбав Codex Leicester — збірник робіт Леонардо да Вінчі. З 2003 року воно демонструється в Музеї Мистецтв Сіетла.
- Леонардо любив воду: він розробив інструкції з підводних занурень, винайшов і описав прилад для підводного занурення, дихальний апарат для підводного плавання. Усі винаходи Леонардо лягли в основу сучасного підводного спорядження.

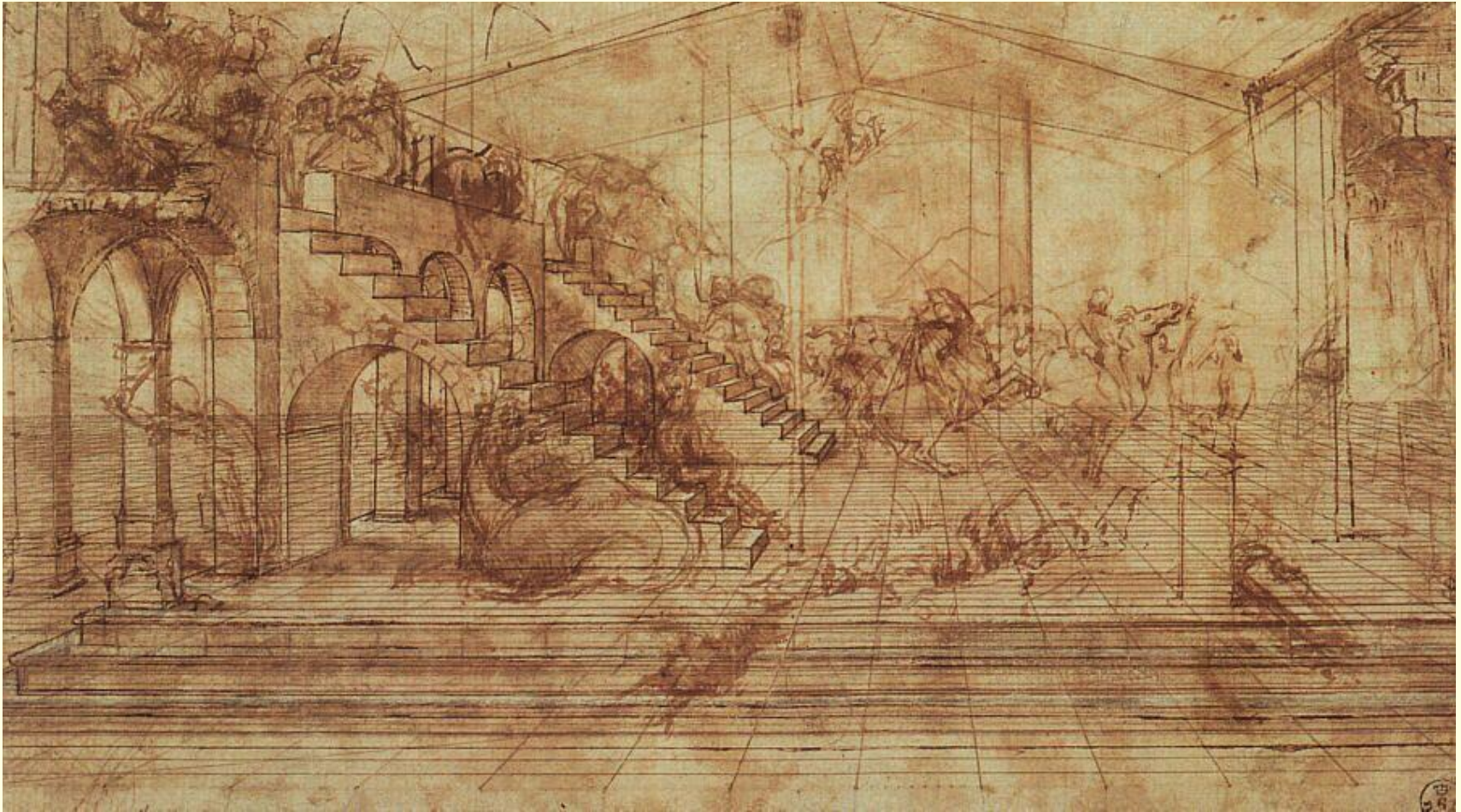
- Леонардо першим пояснив, чому небо синє. У книзі “Про живопис” він писав: “Синява неба створюється завдяки шару освітлених часток повітря, що розташований між Землею і чорністю, що нагорі знаходиться”.
- Спостереження місяця у фазі зростаючого півмісяця привели Леонардо до одного з важливих наукових відкриттів — дослідник встановив, що сонячне світло відбивається від Землі і повертається до місяця у вигляді вторинного підсвічування.
- Леонардо був амбідекстром — в однаковому ступені добре володів правою і лівою руками. Він страждав дислексією (порушенням здатності читати) — цю недугу, так звану, “словесною сліпотою”, пов’язують зі зниженою активністю мозку у визначеній зоні лівої півкулі. Як відомо, Леонардо писав дзеркальним способом.
- Недавно Лувр витратив 5,5 млн доларів, щоб перевезти знаменитий шедевр художника “Джоконду” із загального в спеціально обладнаний для неї зал. Для “Джоконди” відвели дві третини Державного залу, що займає загальну площу 840 квадратних метрів. Величезне приміщення перебудували під галерею, на далекій стіні якої тепер висить знаменитий витвір Леонардо.
- У серпні 2003 року полотно великого Леонардо да Вінчі вартістю 50 млн доларів “Мадонна з веретеном” було викрадено з замку Друмланриг у Шотландії. Шедевр зник з будинку одного із самих багатих землевласників Шотландії, герцога Бакклью. ФБР у листопаді минулого року обнародувало список 10 найгучніших злочинів у сфері мистецтва, у числі яких було і це пограбування.

- Леонардо залишив проекти підводного човна, повітряного гвинта, танка, ткацького верстата, шарикопідшипника і літаючих машин.
- У грудні 2000 року британський парашутист Адріан Ніколас у Південній Африці спустився з висоти 3 тис. метрів з повітряної кулі на парашуті, зробленому за ескізом Леонардо да Вінчі. Про цей факт пише сайт Discover.
- Леонардо першим з живописців став розчленовувати трупи, щоб зрозуміти розташування і будівлю м'язів.
- Великий amator ігор зі словами, Леонардо залишив у Codex Arundel довгий список синонімів для позначення чоловічого пенісу.
- Займаючись будівництвом каналів, Леонардо Да Вінчі зробив спостереження, що потім увійшло в геологію під його ім'ям як теоретичний принцип розпізнавання часу утворення земних шарів. Він прийшов до висновку, що Земля набагато старша, ніж вважалося по Біблії.

■ ЦИТАТИ ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ

- *Поганий той учень, який не перевершує учителя.*
- *Я віддаю перевагу смерті перед втомою. Я ніколи не втомлююсь служити іншим.*
- *Існує три типи людей: ті, хто бачить; ті, хто бачить, коли їм показують; і ті, хто не бачить.*
- *Де помирає надія, там виникає порожнеча.*
- *Залізо ржавіє, не знаходячи собі застосування, вода, яка стоїть — гниє, або на холоді замерзає, а розум людини, не знаходячи собі застосування — чахне.*

Малюнок перспективи до картини «Поклоніння волхвів»

"Мадонна з квіткою"

"Мадонна Дрейфуса"

“Іоанна Хрестительниця”

“Мадонна з веретеном”

“Мадонна в гроті”

“Мадонна Літа”

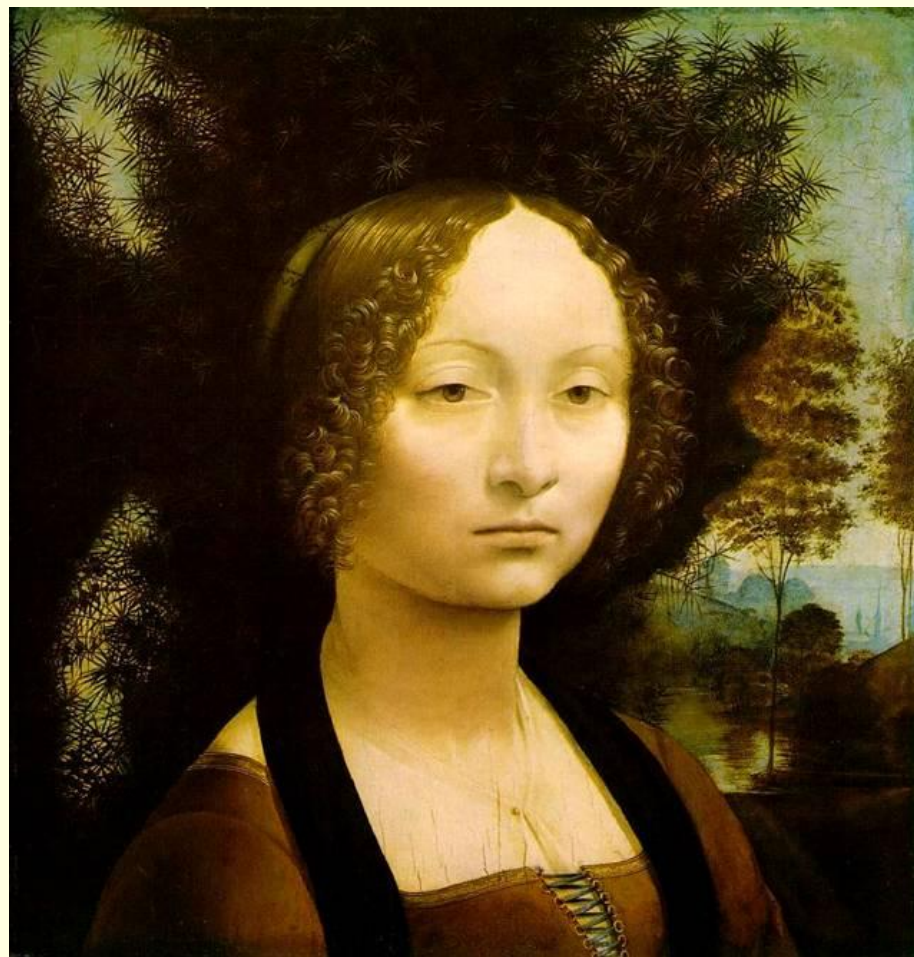
“Благовіщення”

“Дама з горностаєм”

“Портрет Жіневри”

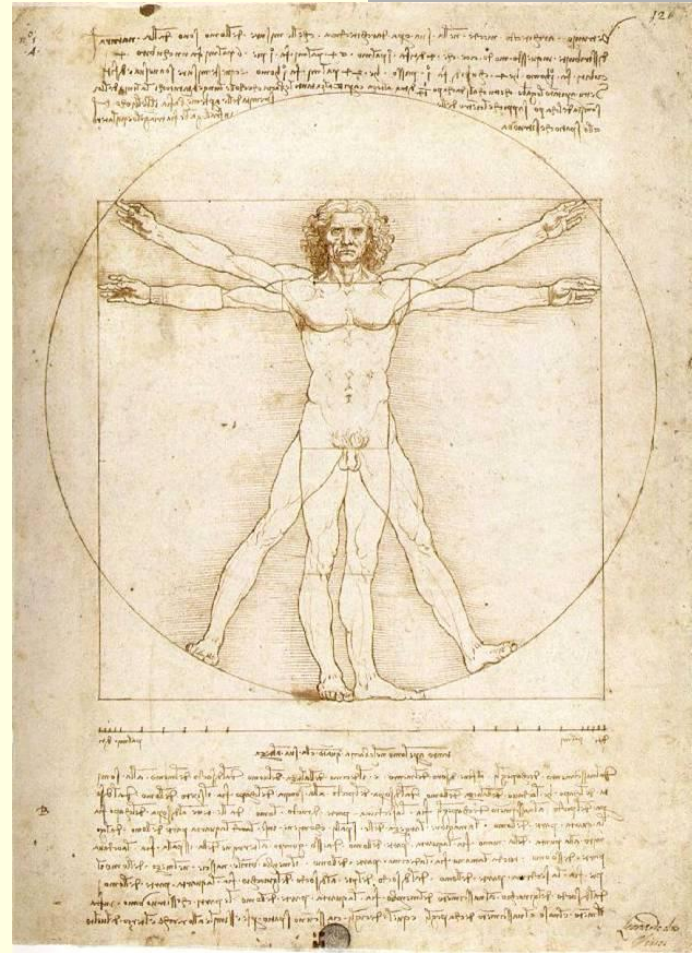
"Битва при Ангъяри"

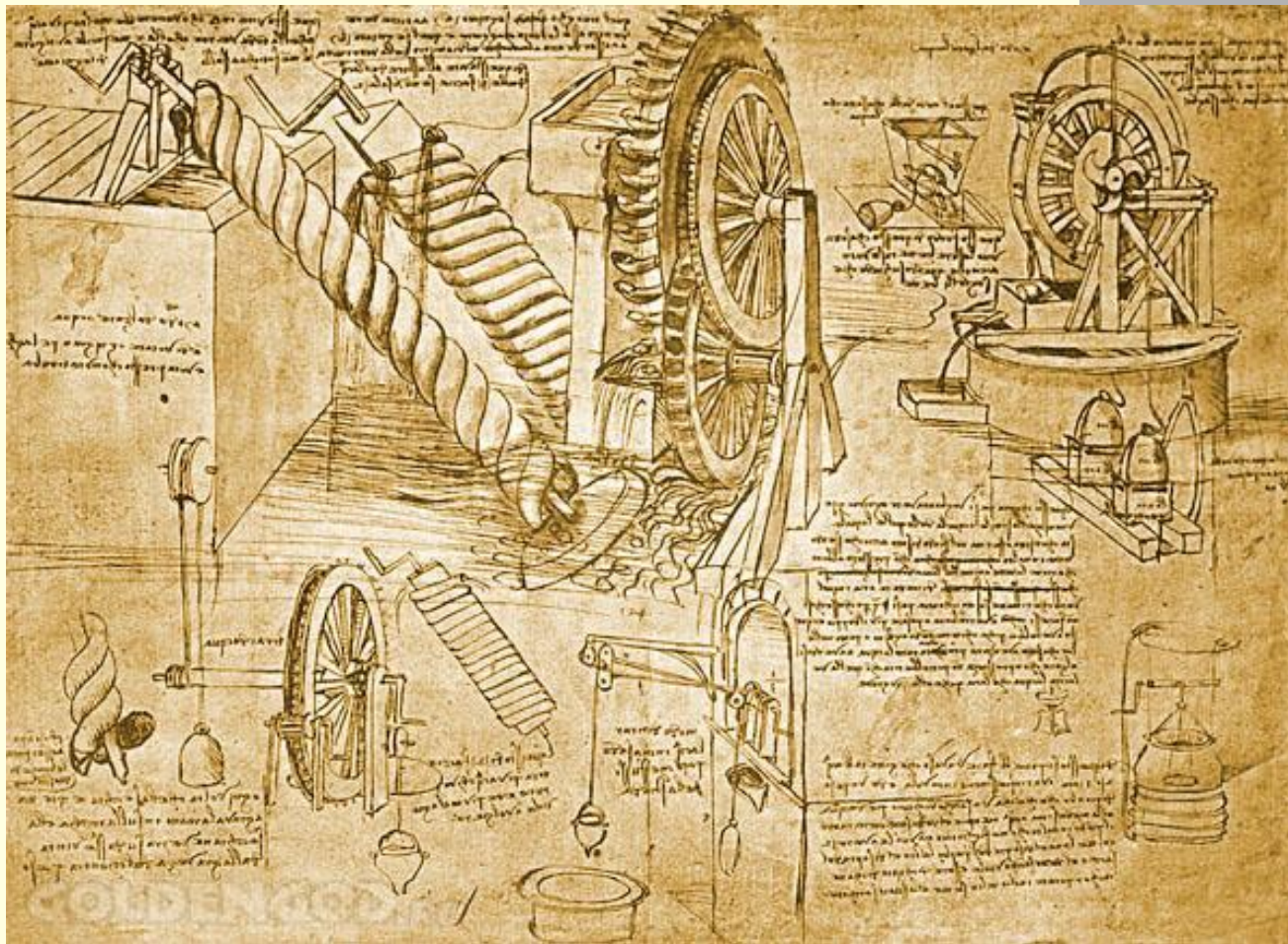
Голова жінки

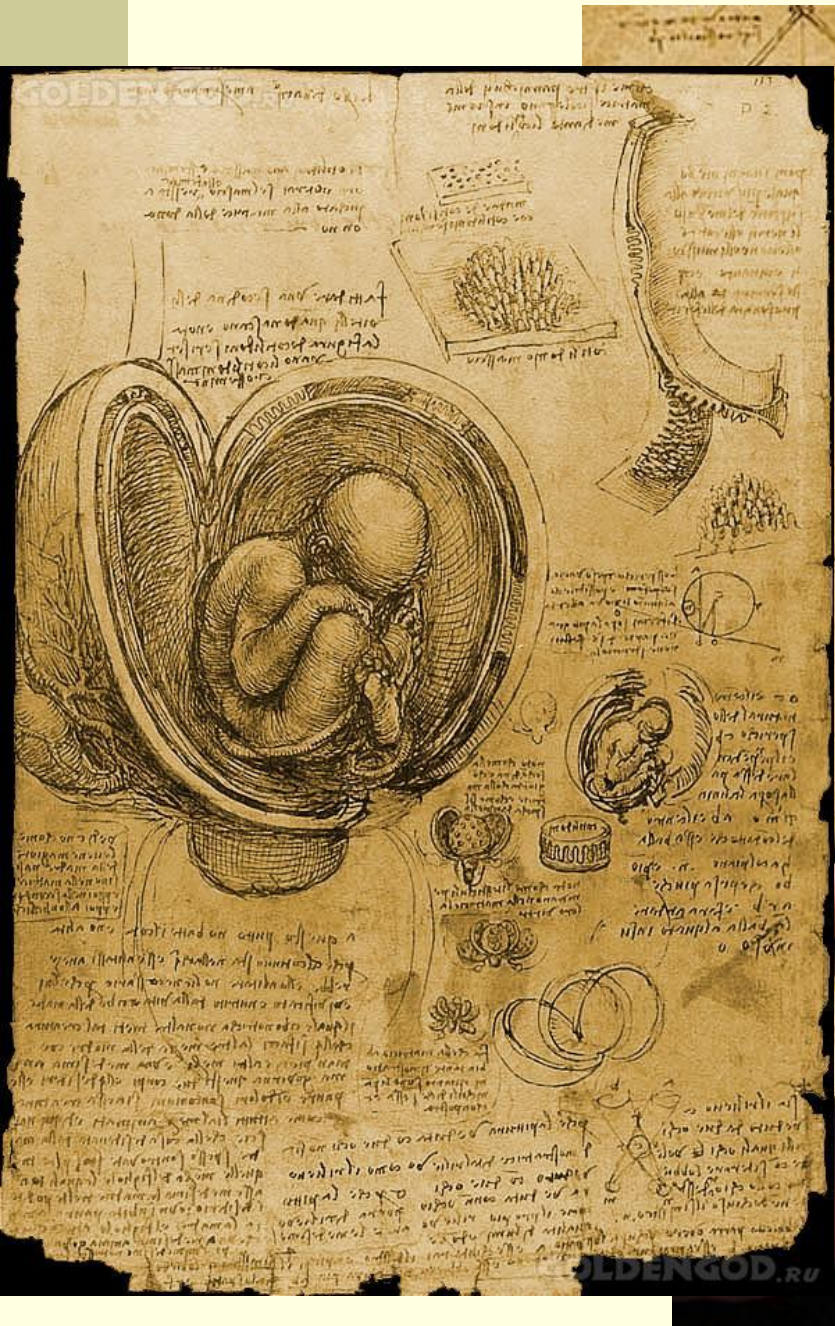

Вітрувіанська людина

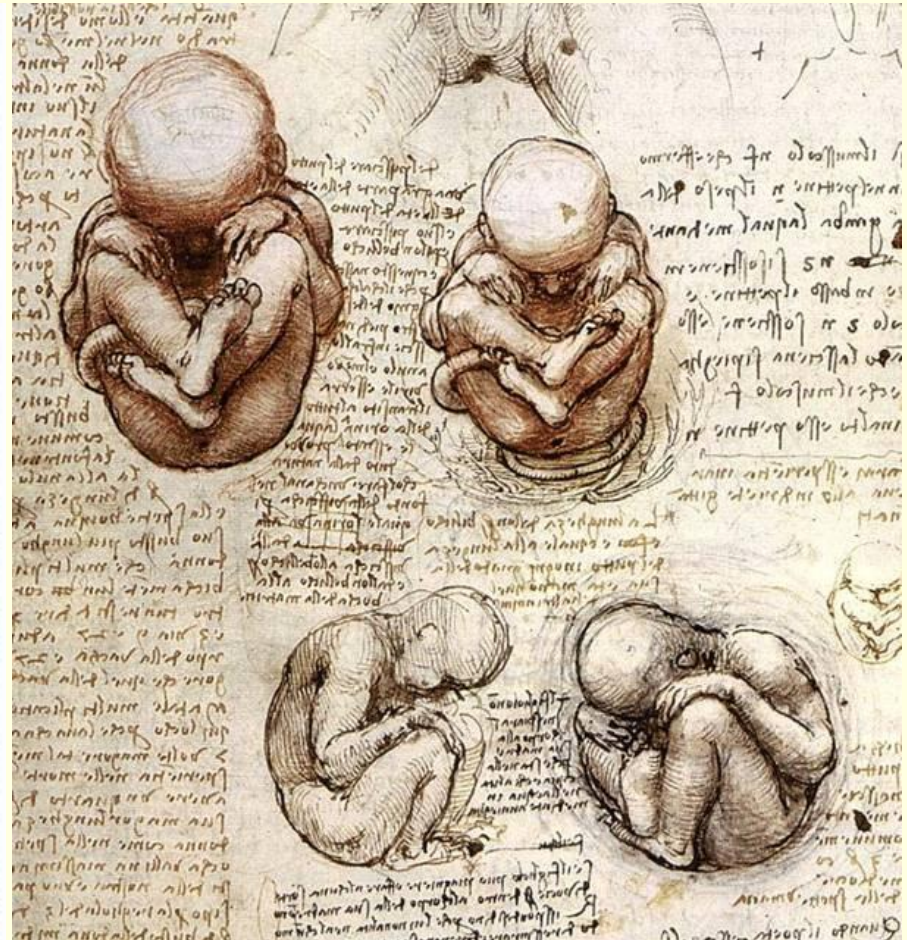
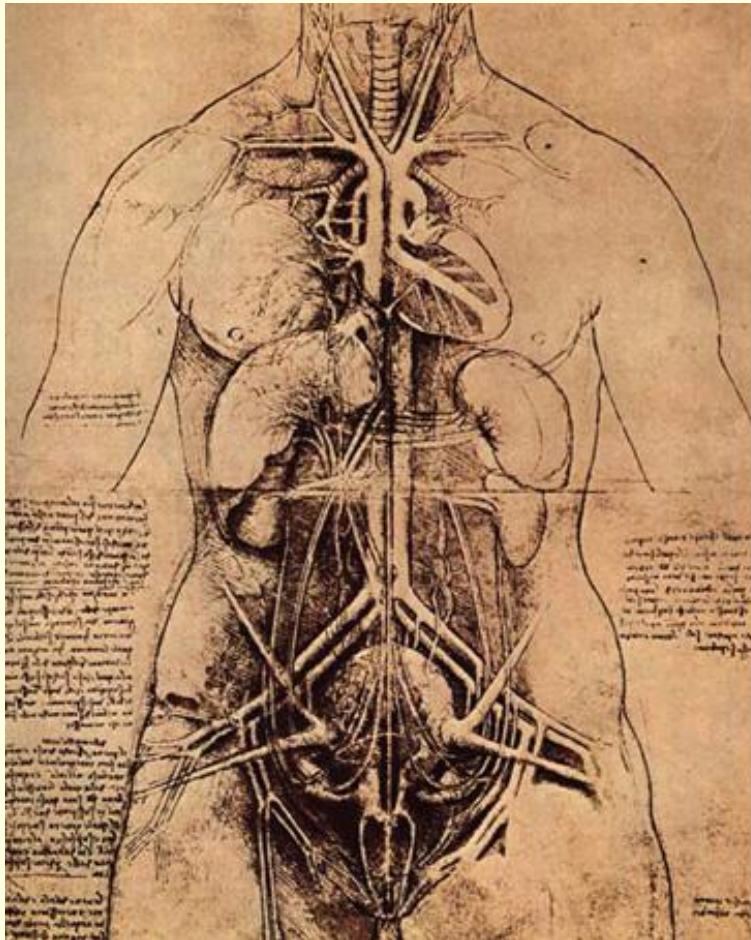
“Лестерський кодекс. Замальовки”

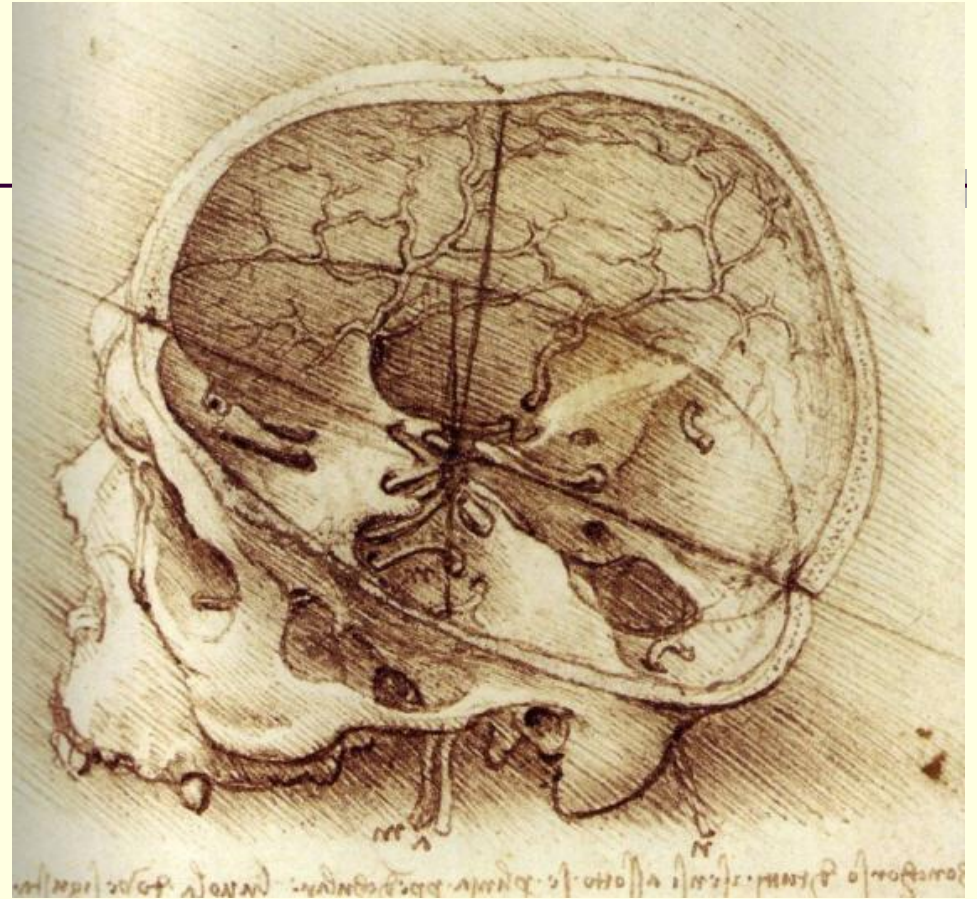

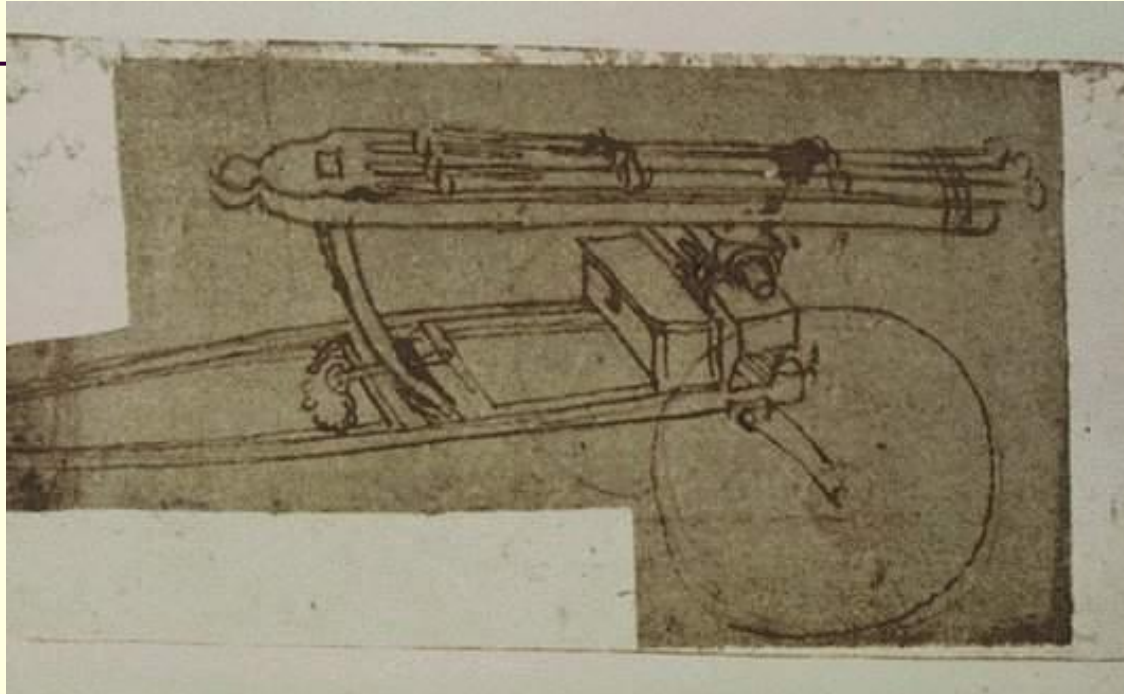
Анатомічні малюнки :

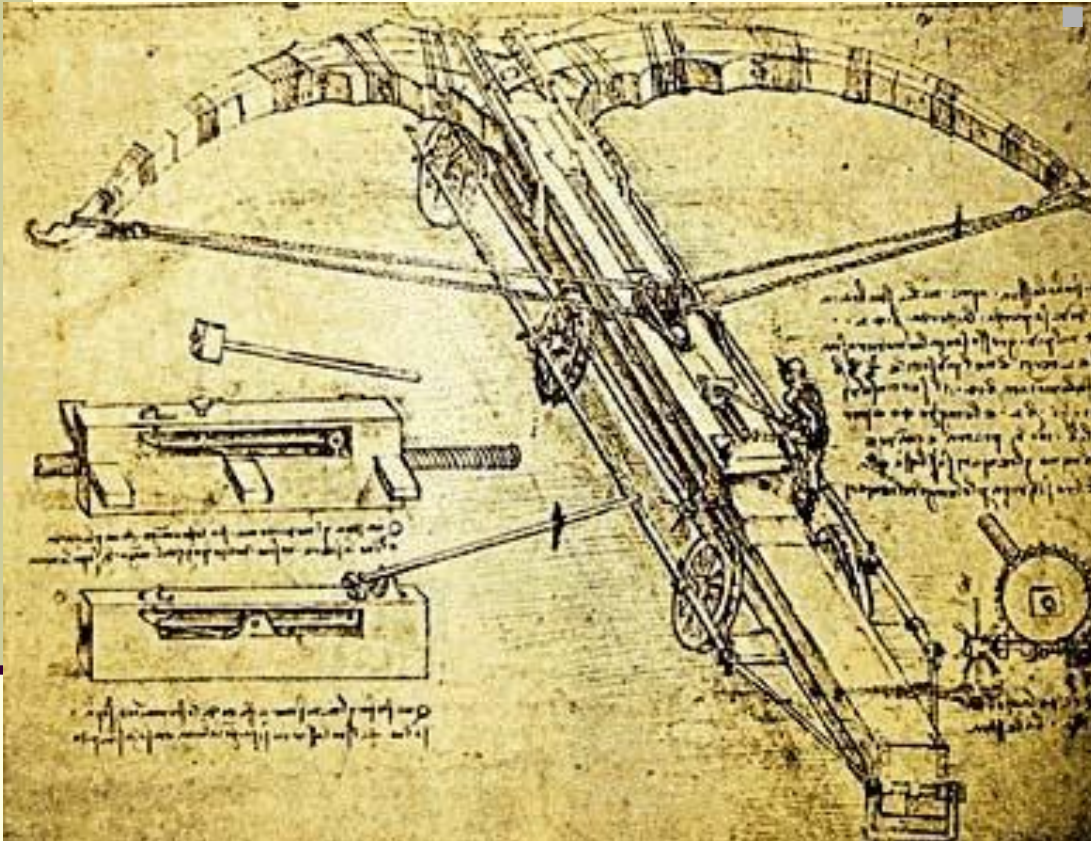
- Занимаясь препарированием периферических нервов, изучением взаимоотношения нервных стволов и мышц, Леонардо пытался представить их пространственное и функциональное взаимоотношения.

Трёхствольное орудие Леонардо. *Codice Atlantico f. 929 (ex foglio 340 r.b.)*

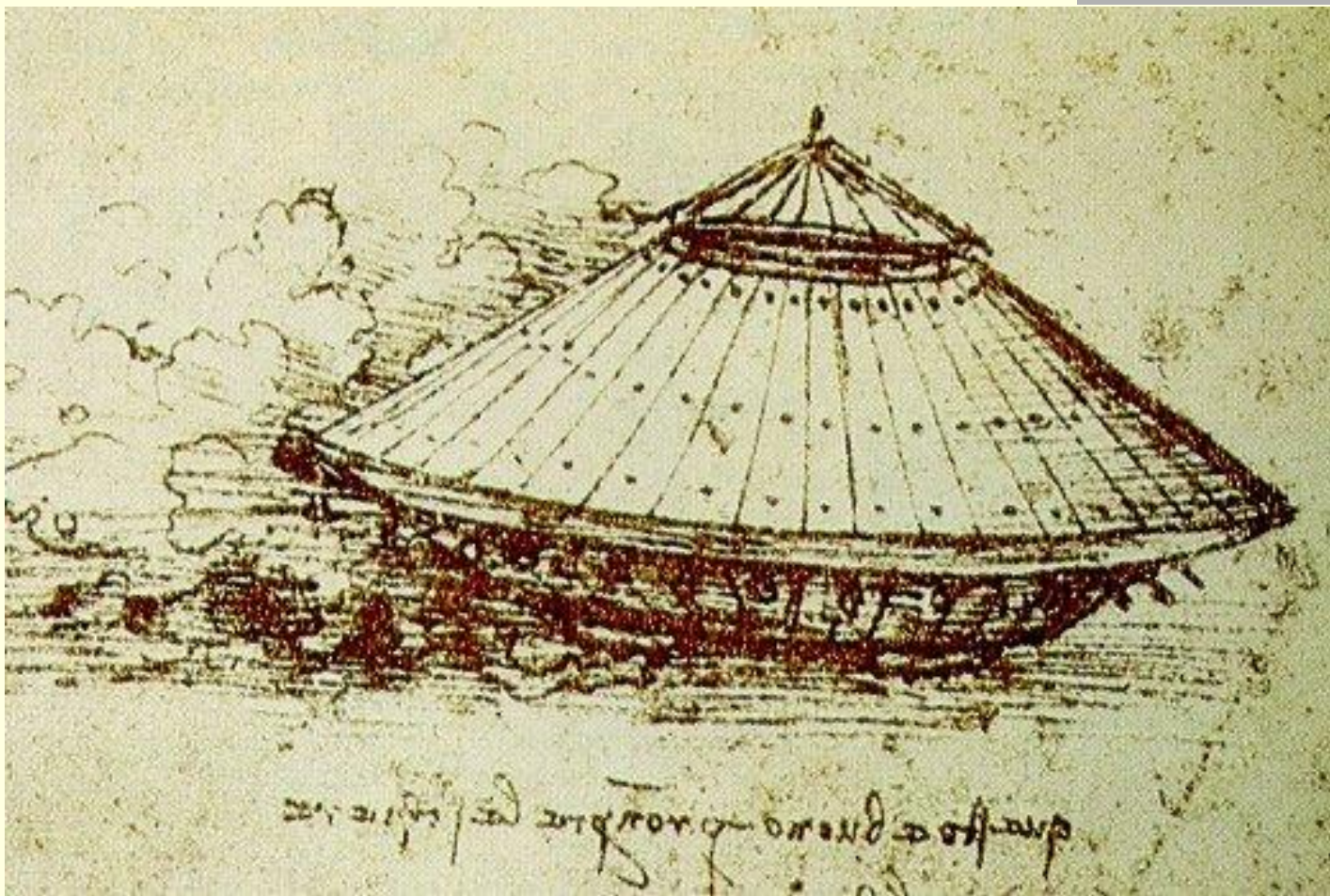
- Преимущества трёх одноствольных пушек перед одной трёхствольной: выше манёвренность; быстрее перезаряжание; возможность использовать и вместе, и отдельно; меньше уязвимость в бою. Преимущество трёхствольной пушки перед тремя одноствольными: больше масса пушки, поэтому, возможно, точнее стрельба (по крайней мере, из среднего ствола; боковые же стволы будут уводить при выстреле немного в сторону). Также достигается некоторая экономия на материале лафета, на упряжи и лошадях.

Гигантский арбалет

Колеса тележки крепились под углом для придания ей устойчивости при стрельбе. Стрела для этого арбалета изготовлялась из плоских секций с тем, чтобы увеличить ее прочность и гибкость. Тетива натягивалась с помощью специального крепления, показанного в правом нижнем углу рисунка. Слева изображен спусковой механизм.

Танк "Leonardo-I P".
Codice Atlantico f. 929 (ex folio 340 r.b.).

Пулемёт от Леонардо:

- Пулемёт от Леонардо:
"Спингарды, или органы.
На этом лафете 33
пищали, из коих 11
стреляют зараз. Та,
обозначенная буквой А,
часть лафета, которая
граничит с казенными
частями пищалей, должна
быть поднята, когда
казенные части пищалей
хотят вынуть." (С.А. 56 v.
а.)

Ногоотрубательная машина да Винчи.

- Боевая ногоотрубательная машина на конном приводе.

ПОСИЛАННЯ

- <http://www.br.com.ua/referats/Biography/1404.htm>
- <http://visionary.management.com.ua/science/leonardo-da-vinci/>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Leonardo_da_Vinci
- http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Science/leonar/index.php
- http://life-glamour.com/Leonardo_da_Vinchi_18.html
- <http://worldgenius.ru/arbalet.php>
- <http://vetoshny.ru/vistavki/gennij-da-vinchi/>
- <http://leovinci.ru/flymachines/>
- <http://mamamiya.com.ua/kalendar/15-kvitnya-1452-roku-narodiv-sya-leonardo-da-vinchi>
- <http://www.goldengod.ru/lesterskij-kodeks-samaya-dorogaya-kniga-v-mire/>
- <http://www.art-drawing.ru/gallery/1361-leonardo-da-vinci/detail/21344-leonardo-da-vinci-45>